

Dosarul nr. 2rac-128/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, A. Panov, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Infraservice”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Infraservice” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Linara Audit”, intervenient accesoriu Sandu Irina cu privire la constatarea nulității contractului de prestare a serviciilor de audit și declararea nulă a scrisorii de garanție,

împotriva deciziei din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Infraservice” și a fost menținută hotărârea din 15 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 10 martie 2017 administratorul SRL „Infraservice”, Alexandr Andreiciuc, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Linara Audit” cu privire la constatarea nulității contractului de prestare a serviciilor de audit și declararea nulă a scrisorii de garanție.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că în luna octombrie 2015, în legătură cu înaintarea de către pârâtă a unei acțiuni în justiție împotriva reclamantei, a aflat despre faptul că între părți ar fi fost încheiat contractul de prestare a serviciilor de audit nr. 08 din 01 octombrie 2004.

Astfel, a remarcat că în copia contractului care i-a fost pusă la dispoziție, nu este vizibilă semnătura persoanei care a semnat din numele SRL „Infraservice”, însă din textul cererii de chemare în judecată rezultă că a fost semnat de către administratorul Șoimu Veaceslav, care nu a fost la serviciu nicio zi, fapt stabilit prin acte judecătorești și anume,

prin hotărârile din anii 2006 și 2007 pe cauzele nr. 2e-313/2006, 2ae-646/06, 2rae-33/07, prin care acesta a fost exclus din rândul membrilor SRL „Infraservice” și eliberat din funcția de director.

SRL „Infraservice” a fost fondată de 3 persoane: Șoimu Veaceslav, Cusov Oleg și Ostrovscăia Irina, cu un capital social de 5 400 de lei și înregistrată la Camera Înregistrării de stat din 02 iunie 2004. Director al întreprinderii a fost ales Șoimu Veaceslav, care însă în anul 2006 prin hotărârea instanței de judecată a fost eliberat din funcție, din motivul că permanent lipsea de la serviciu.

Conform pretinsului contract cu nr. 08 din 01 octombrie 2004, costul serviciilor de audit constituie 120 de dolari SUA lunar. Directorul Șoimu Veaceslav, fără confirmarea/acordul adunării generale a societății reclamante, era în drept să semneze doar contractele valoarea cărora nu depășea suma de 1 350 de lei, fapt prevăzut în pct. 6.1 (7) din Actul de constituire al societății comerciale. Potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei, la data de 01 octombrie 2004, 1 dolar SUA constituia 12,1683 lei, respectiv echivalentul a 120 Dolari SUA constituia 1460 de lei. Prin urmare, valoarea contractului nr. 08 din 01 octombrie 2004 depășea împuternicirile administratorului cu 110,96 lei.

Reclamanta a menționat că actul de constituire al societății comerciale este bazat pe prevederile Regulamentului societăților economice din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 500 din 10 septembrie 1991 și până în prezent nu au fost operate modificări cu privire la împuternicirile administratorului.

A declarat că încheierea acestui contract nu a fost soluționată la adunarea generală a fondatorilor, iar împuternicirile lui Șoimu Veaceslav erau limitate prin documentele de constituire, precum și pct. 83 al Regulamentului societăților economice din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 500 din 10 septembrie 1991, iar din anul 2007 prin documentele de constituire și art. 49 alin. (2) lit. g) din Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată nr. 135 din 14 iunie 2007.

A indicat că la semnarea contractului nr. 08 din 01 octombrie 2004, administratorii ambelor societăți contractante și-au depășit împuternicirile, iar contractul contravine normelor imperative - pct. 83 al Regulamentului societăților economice din Republica Moldova și art. 49 alin. (2) lit. g) din Legea cu privire la societățile cu răspundere limitată.

A mai invocat că la data de 17 februarie 2015 fondatorul Sandu Irina, cu depășirea împuternicirilor, fără știrea administratorului Andreiciuc Alexandru și al celuilalt fondator al societății Kusov Oleg, a eliberat pârâtei scrisoarea de garanție nr. 17/02 cu privire la recunoașterea datoriei în sumă de 88 400 de lei.

SRL „Infraservice” a solicitat constatarea nulității contractului de prestare a serviciilor de audit nr. 08 din 01 octombrie 2004 în temeiul prevederilor art. 216, 217, 220 din Codul civil și declararea nulă a scrisorii de garanție din 17 februarie 2015 semnată de Sandu Irina, ca fiind încheiată cu încălcarea limitei împuternicirilor conform art. 226 din Codul civil.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Sandu Irina.

Prin hotărârea din 15 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca fiind tardivă pretenția SRL „Infraservice” cu privire la constatarea nulității contractului de prestare a serviciilor de audit nr. 08 din 01 octombrie 2004, iar pretenția cu privire la declararea nulă a scrisorii de garanție din 17 februarie 2015, semnată de Sandu Irina, a fost respinsă ca nefondată.

La data de 22 iulie 2019, SRL „Infraservice” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 15 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea sa fie admisă integral.

Prin decizia din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Infraservice” și a fost menținută hotărârea din 15 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că din materialele dosarului rezultă că începând cu anul 2004 și până aproximativ la începutul anului 2015, SRL „Linara Audit” a prestat pentru reclamant servicii de audit, a calculat salariile colaboratorilor reclamantului, astfel cum au recunoscut reprezentantul SRL „Infraservice” și intervenientul accesoriu în cadrul ședinței de judecată din prima instanță.

Instanța de apel a reținut că din cererea de chemare în judecată și probele anexate rezultă că SRL „Infraservice” contestă două acte juridice, însă pe temeuri de drept diferite. Astfel, reclamantul a invocat față de actul juridic - contractul nr. 08 din 01.10.2004 - nulitatea absolută conform art. 216, 217, 220 din Codul civil (în redacția în vigoare la momentul încheierii actului juridic), iar pentru actul juridic din 17 februarie 2015, scrisoarea de garanție semnată de directorul financiar Sandu Irina, a invocat nulitatea relativă, în temeiul art. 226 din Codul civil (în redacția în vigoare la momentul încheierii actului juridic).

Referitor la contractul de prestare a serviciilor de audit nr. 08 din 01 octombrie 2004, Curtea de Apel Chișinău a reținut că prin acțiunea înaintată reclamantul pretinde că actul juridic încheiat cu depășirea atribuțiilor stabilite, este lovit de nulitate prin prisma art. 216, 217, 220 Cod civil. În cadrul ședinței de judecată din 23 octombrie 2018 administratorul SC „Infraservice”, Andreiciuc Alexandr a invocat nulitatea absolută a actului, care în opinia acestuia este imprescriptibilă. Însă, instanța de apel a constatat că temeiurile invocate de către reclamant se încadrează în prevederile art. 226 din Codul civil - nulitatea actului juridic încheiat cu încălcarea limitei împuternicirilor, care este lovit de nulitatea relativă.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că pretenția cu privire la declararea nulă a contractului a fost înaintată peste termenul general de prescripție prevăzut de art. 267 din Codul civil, deoarece potrivit copiilor certificate ale facturii fiscale nr. JA0767842 din 30 iunie 2012 și ale actului lucrărilor executate, eliberate în baza acestui contract, pe înscrisurile nominalizate este aplicată semnătura olografă a directorului SRL „Infraservice”, Andreiciuc Alexandr, care a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată. Respectiv, din data de 30 iunie 2012 directorul a aflat sau trebuia să afle despre

încheierea contractului de prestare a serviciilor de audit, pe când acțiunea privind declararea nulă a acestuia a fost înaintată abia la 10 martie 2017, fără a solicita repunerea în termen.

Cu privire la scrisoarea de garanție, instanța de apel a considerat ca fiind corecte concluziile primei instanțe, precum că din conținutul art. 226 din Codul civil rezultă că actul juridic încheiat cu încălcarea limitelor împuternicirilor poate fi anulat numai dacă persoana care invocă nulitatea (la caz - SRL "Infraservice") va demonstra că cealaltă parte (la caz - SRL „Linara Audit”) a știut sau trebuia să știe despre limitări. Raportând prevederile art. 226 din Codul civil la circumstanțele speței, prima instanța corect a constatat că reclamantul nu a probat nicio circumstanță, care ar fi trebuit probată în legătură cu înaintarea unei astfel de pretenții, cum ar fi prezentarea unui act care stabilește împuternicirile intervenientului accesoriu Sandu Irina (contractul individual de muncă, fișa postului etc), nu s-a indicat care erau limitele acestor împuterniciri și de asemenea, nu a fost probat faptul că SRL „Linara Audit” ar fi cunoscut despre aceste limite ale împuternicirilor Irinei Sandu (sau ar fi trebuit să știe). Nici în cadrul examinării cauzei în ordine de apel nu a fost prezentat niciun înscris în acest sens.

Mai mult ca atât, probatoriul prezentat instanței în cadrul examinării cauzei denotă că Sandu Irina avea împuterniciri destul de largi în cadrul companiei apelante și anume: deținea ștampila SRL „Infraservice”, în același timp se constată că unele acte ale lucrărilor executate au fost semnate de Sandu Irina în calitate de "director" al SRL „Infraservice”, precum și unele facturi fiscale.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a conchis că SRL „Linara Audit” a putut percepe în persoana Irinei Sandu o persoană, care dispune de împuterniciri de a semna scrisoarea de garanție din 17 februarie 2015.

Instanța de apel a considerat ca fiind irelevant argumentul reclamantului, pus la baza acestei pretenții, precum că Sandu Irina ar fi semnat scrisoarea de garanție fără știrea administratorului Andreiciuc Alexandru și al altui fondator al societății Cusov Oleg, or, acest argument nu poate servi decât la clarificarea relațiilor dintre persoanele enunțate, pe interior, inclusiv responsabilizarea acesteia față de SRL „Infraservice” și nicidecum față de persoana terță, cu care compania apelantă are raporturi contractuale - SRL „Linara Audit”.

La data de 04 martie 2020, SRL „Infraservice” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 28 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și anume, prevederile art. 226 din Codul civil, or, pretențiile din acțiune sunt întemeiate pe art. 216, 217, 220 din Codul civil, art. 49 alin. (2) lit. g) din Legea privind societățile cu răspundere limitată și pct. 83 al Regulamentului societăților economice din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 500 din 10 septembrie 1991.

A remarcat că este eronată calcularea de către instanța de apel a începerii curgerii termenului de prescripție din data semnării facturii fiscale nr. JA0767842 din 30 iunie 2012, deoarece în această factură nu este indicat că serviciul se prestează în baza contractului nr. 08 din 01 octombrie 2004. Astfel, în factura fiscală și actul lucrărilor executate din 30 iunie 2012 este menționat că serviciile au fost prestate conform contractului nr. 01/01 din 01 octombrie 2005.

Reieșind din cele expuse, SRL „Infraservice” nu a cunoscut la data de 30 iunie 2012 despre faptul că serviciile nu au fost prestate conform unui contract care nu există.

Consideră că instanța de fond neîntemeiat a respins cererea de numire a expertizei grafoscopice, deoarece inițial în cererea de chemare în judecată nu s-a menționat că, contractul nr. 08 este falsificat, întrucât la acea etapă administratorul nu a văzut originalul acestui contract, iar în copiile prezentate semnătura nu era vizibilă. Originalul actului juridic a fost prezentat la ședința de judecată din 21 noiembrie 2017 și reprezentantul recurentei a declarat imediat despre necorespunderea semnăturii lui Șoimu Veaceslav.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 28 noiembrie 2019.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 14700, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului SRL „Infraservice” la data de 30 decembrie 2019 (f.d. 22, volumul II), însă lipsesc date cu privire la recepționarea acesteia.

Astfel, recursul, declarat la data de 04 martie 2020, este în termen.

La 21 mai 2020, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților SRL „Linara Audit” și Sandu Irina (f.d. 31, 33-34, volumul II), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

Intimații nu și-au valorificat dreptul respectiv și nu au depus referință.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Infraservice” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza

Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de SRL „Infraservice” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Infraservice”, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Infraservice” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Mariana Pitic